

6102 sayılı TTK Kapsamında
Finansal Tablolar Denetimi

M. Vefa TOROSLU
Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

6102 SAYILI TTK KAPSAMINDA
FİNANSAL
TABLOLAR DENETİMİ

SEÇKİN | Vergi & Maliye

6102 Sayılı TTK Kapsamında Finansal Tablolar Denetimi

M. Vefa TOROSLU

SEÇKİN | Vergi & Maliye
No: 15

ISBN 978-975-02-2066-1

Birinci Baskı:
Eylül 2012

Sayfa Tasarımı:
Ömer Candan

Kapak Tasarımı:
İsmail Çam

435 Sayfa, 16x23,5 cm.

1. Finansal Tablo Denetimi
2. Bağımsız Denetçi
3. Uluslararası Denetim Standartları
4. Denetim Süreci
5. Denetim Kanıtları
6. Denetim Teknikleri
7. Çalışma Kâğıtları
8. Denetim Raporları
9. İç Kontrol ve İç Denetim
10. Muhasebede Hata ve Hile

© Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'ye aittir. Yayınevinin yazılı izni olmadan, tanıtım amaçlı toplam bir sayfayı geçmeyecek alıntılar hariç olmak üzere, hiçbir şekilde kitabın tümü veya bir kısmı herhangi bir ortamda yayımlanamaz ve çoğaltılamaz.

Yayın ve Dağıtım:

Merkez
Sağlık Sok. No: 21
Sihhiye / Ankara
Tel : (312) 435 30 30
Faks: (312) 435 24 72
satis@seckin.com.tr

Şube
Strazburg Cad. No: 23/B
Sihhiye / Ankara
Tel: (312) 230 52 62
ankarasube@seckin.com.tr

Şube
Ankara Adliye Sarayı
K-Blok Zemin Kat
Sihhiye / ANKARA
Tel: (312) 309 52 48
adliyesube@seckin.com.tr

Şube
Abide-i Hürriyet Cad.
No: 193/A Şişli / İSTANBUL
Tel : (212) 234 34 77
Faks: (212) 231 24 69
sislisube@seckin.com.tr

Web Adresi
www.seckin.com.tr / seckin@seckin.com.tr

Seçkin Yayıncılık Sertifika No: 12416

Baskı:
Seçkin Yayıncılık, Tel: (0-312) 435 30 30

Sevgili ablam Gülnur'un
Aziz hatırasına...
Mekânı ışık dolsun...

Önsöz

İşletmelerin iktisadi faaliyet ve olaylarla ilgili iddialarının önceden saptanmış ölçütlere uygunluk derecesini araştırmak ve sonuçları ilgi duyanlara bildirmek amacıyla tarafsızca kanıt toplayan ve bu kanıtları değerleyen sistematik bir süreç olan bağımsız denetimin Dünyadaki uygulamaları çok daha eskiye dayanmaktadır. Buna karşılık, bağımsız denetimin ülkemizdeki uygulamaları 1980’li yıllarda başlamıştır. İlk uygulamalar bankacılık sektöründe ve hisseleri borsada işlem gören şirketler için sermaye piyasasında başlamıştır.

6102 sayılı (Yeni) Türk Ticaret Kanunu’nun yürürlüğe girmesi ile denetim uygulamalarının kapsamı ve niteliği değişecektir. 2013 yılından itibaren kapsamı Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek sermaye şirketleri ve şirketler topluluğu bağımsız denetime tabi olacaktır. Ayrıca 2013 yılından itibaren bu denetim işlemleri sırasında Uluslararası Denetim Standartları ile uyumlu Türkiye Denetim Standartları’nın uygulanması gerekecektir.

Bu nedenle önümüzdeki dönemde denetim olgusuna daha yoğun bir ilgi duyulması gündemdedir. Bu çalışmanın amacı, bu çerçevede denetime ilgi duyan kesimlere derli toplu bir başvuru kaynağı oluşturmaktır. Kitapta “Finansal Tablolar Denetimi” kavramı “Bağımsız Denetim” ile aynı anlamda kullanılmıştır.

Bu çalışmanın basımını gerçekleştiren Seçkin Yayınevi yönetici ve çalışanları ile her zaman çalışmalarımda beni destekleyen sevgili eşim Pınar’a teşekkür ederim. Çalışmanın okuyuculara faydalı olmasını dilerim.

M. Vefa TOROSLU
İstanbul, Eylül 2012
www.vefatoroslu.com

İçindekiler

Önsöz.....	7
Şekiller Listesi	25
Kısaltmalar	27

BİRİNCİ BÖLÜM TEMEL KAVRAMLAR

1.1. İŞLETME KAVRAMI	29
1.1.1. İşletmenin Tanımı.....	29
1.1.2. İşletme Yönetimi.....	30
1.1.3. İşletmelerin Amaçları.....	30
1.1.4. İşletmelerin Sınıflandırılması.....	31
1.1.4.1. Özel İşletmeler.....	31
1.1.4.1.1. Tek Kişi İşletmeleri.....	31
1.1.4.1.2. Ticaret Şirketleri.....	31
1.1.4.2. Kamu İşletmeleri.....	32
1.2. MUHASEBE KAVRAMI	32
1.2.1. Muhasebenin Tanımı	32
1.2.2. Muhasebenin Fonksiyonları	33
1.2.2.1. Kaydetme Fonksiyonu.....	34
1.2.2.2. Sınıflandırma ve Özetleme Fonksiyonu	34
1.2.2.3. Raporlama Fonksiyonu	34
1.2.2.4. Analiz ve Yorumlama Fonksiyonu.....	36
1.2.3. Muhasebede Bilgi Kullanıcıları	36
1.2.3.1. İç Bilgi Kullanıcıları	38
1.2.3.1.1. Ortaklar.....	38
1.2.3.1.2. Yöneticiler.....	38
1.2.3.1.3. Çalışanlar	39
1.2.3.2. Dış Bilgi Kullanıcıları	39
1.2.3.2.1. Devlet	39
1.2.3.2.2. Kredi Kurumları	39
1.2.3.2.3. Alıcılar	40
1.2.3.2.4. Satıcılar	40
1.2.3.2.5. Rakip İşletmeler	40
1.2.3.2.6. Yatırımcılar.....	40
1.2.3.2.7. Araştırmacılar.....	40
1.2.3.2.8. Tüketiciler.....	41
1.2.3.2.9. Toplum	41
1.2.3.3. Bilgi Kullanıcılarının Denetim İhtiyacı.....	41
1.2.4. Kamuya Açılan Muhasebe Bilgilerinin Niteliksel Özellikleri.....	42
1.2.4.1. Finansal Raporlardaki Bilgilerin Yatırımcılar İçin İlgili ve Önemli Olması	42
1.2.4.2. Muhasebe Bilgilerinin Objektif ve Güvenilir Olması	42
1.2.4.3. Bilgilerin Anlaşılabilir Olması	43
1.2.4.4. Bilgilerin Uygun Zamanda Açıklanması	43

1.2.4.5. Açıklanan Bilgilerde Tutarlılık İlkesinin Uygulanmış Olması	43
1.2.4.6. Finansal Raporlarda Tek Düzenlilik Olması	43
1.2.5. Kamuya Açıklanan Finansal Tabloların Kalitesi	44
1.2.5.1. Gözetim Fonksiyonu.....	44
1.2.5.2. Finansal Tabloları Düzenleyenlerin Amaçları	44
1.2.5.3. Veri Sayısının Çokluğu	44
1.2.5.4. Bağımsızlık	45
1.3. DENETİM KAVRAMI.....	45
1.3.1. Denetimin Tanımı	45
1.3.2. Denetimin Amacı	47
1.3.3. Denetimin Tarihçesi	48
1.3.3.1. Dünyada Denetimin Gelişimi	48
1.3.3.2. Avrupa Birliğinde Denetim Uygulamaları	54
1.3.4. Muhasebe Denetimine Yakın Kavramlar	56
1.3.4.1. Murakabe.....	57
1.3.4.2. Revizyon.....	57
1.3.4.3. Teftiş.....	57
1.3.4.4. Kontrol	57
1.3.5. Bağımsız Denetim ve Muhasebe İlişkisi	59

İKİNCİ BÖLÜM DENETİMLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

2.1. DENETİMİN ÖZELLİKLERİ	61
2.1.1. Denetim Bir Süreçtir	61
2.1.2. Denetim Belli Bir Ekonomik Birime Ait Bilgileri Kapsar	61
2.1.3. İktisadi Faaliyet ve Olaylarla İlgili İddialar	62
2.1.4. Önceden Saptanmış Ölçütler	62
2.1.5. Muhasebe Denetimi Kanıtların Toplanması ve Değerlendirilmesi Çalışmasıdır	62
2.1.6. Denetim Uzman ve Bağımsız Bir Kişi Tarafından Yapılır	62
2.1.7. Uygunluk Derecesi	63
2.1.8. İlgili Duanlara Bildirme	63
2.1.9. Sonuçları Bildirme	63
2.2. DENETİMİN ÇEŞİTLERİ	64
2.2.1. Konusuna Göre Denetim Çeşitleri.....	64
2.2.1.1. Finansal Tablolar Denetimi.....	64
2.2.1.2. Uygunluk Denetimi	65
2.2.1.3. Faaliyet Denetimi.....	66
2.2.1.4. Ekonomik Denetim	66
2.2.2. Kapsamına Göre Denetim Çeşitleri.....	67
2.2.2.1. Genel Amaçlı Denetim	67
2.2.2.2. Özel Amaçlı Denetim.....	67
2.2.3. Yapılış Nedenine Göre Denetim Çeşitleri	67
2.2.3.1. Zorunlu Denetim	68
2.2.3.2. İsteğe Bağlı Denetim	68
2.2.4. Denetimi Yapan Denetçinin Statüsüne Göre Çeşitleri	68

2.2.4.1. Bağımsız Denetim	68
2.2.4.2. İç Denetim	69
2.2.4.3. Kamu Denetimi	69
2.2.5. Denetimin Uygulama Zamanına Göre Denetim Çeşitleri.....	70
2.2.5.1. Devamlı Denetim	70
2.2.5.2. Ara Denetim.....	70
2.2.5.3. Son Denetim	70
2.3. YÖNETİMİN SAVLARI	70
2.3.1. Var Olma ve Oluşma	71
2.3.2. Tamlık.....	71
2.3.3. Haklar ve Yükümlülükler	71
2.3.4. Değerleme ve Dağıtım	72
2.3.5. Sunum ve Açıklama	72
2.4. DENETİMİN HEDEFLERİ.....	72
2.4.1. Gerçeklik	73
2.4.2. Tamlık (Bütünlük)	74
2.4.3. Dönemsellik (Zamanlılık).....	74
2.4.4. Sahiplik.....	74
2.4.5. Doğruluk	75
2.4.6. Değerleme.....	75
2.4.7. Sınıflandırma	75
2.4.8. Açıklama.....	76
2.5. DENETİMİN İŞLEVLERİ	76
2.5.1. Bilgilendirme İşlevi	77
2.5.2. Koruyucu İşlevi.....	77
2.5.3. Caydırıcılık İşlevi	78
2.5.4. Ekonomik İşlevi	78
2.6. DENETİMİN BAĞIMSIZ DENETÇİ TARAFINDAN YAPILMASININ NEDENLERİ	79
2.6.1. Çıkar Çatışması	79
2.6.2. Muhasebe Bilgilerinin Karmaşıklığı	79
2.6.3. Muhasebe Bilgilerinin Alınacak Kararlarla İlgili Olması	79
2.6.4. Diğer Nedenler	80
2.7. DENETİMİN YARARLARI	80
2.7.1. Denetlenen İşletmeye Sağladığı Yararlar	81
2.7.2. Denetlenen İşletmeyle İlgili Diğer Kuruluşlara Sağladığı Yararlar	81
2.7.3. Ülke Ekonomisi Açısından Yararları	82
2.8. BAĞIMSIZ DENETİMİ SINIRLAYICI FAKTÖRLER	83
2.8.1. Denetçinin Kısıtlı Ekonomik Koşullarda Çalışması	83
2.8.2. Zaman Sınırlaması	83
2.8.3. Muhasebe Sisteminden Kaynaklanan Sınırlama	83
2.9. DENETÇİNİN TANIMI VE ÇEŞİTLERİ.....	83
2.9.1. Denetçinin Tanımı	83
2.9.2. Denetçinin Özellikleri.....	84
2.9.2.1. Denetçinin Bağımsızlığı.....	84

2.9.2.2. Mesleki Bilgi ve Tecrübe	84
2.9.2.3. Kişisel ve Ahlaki Nitelikler	84
2.9.2.4. Mesleki Özen ve Dikkat	85
2.9.3. Denetçi Çeşitleri	85
2.9.3.1. Bağımsız Denetçiler	85
2.9.3.2. İç Denetçiler	86
2.9.3.3. Kamu Denetçileri	87
2.9.4. Denetçinin İşletmede İlişkide Bulunduğu Gruplar	87
2.9.4.1. Yönetim	87
2.9.4.2. Ortaklar	87
2.9.4.3. Yönetim Kurulu	88
2.10. DENETİMDE MESLEKİ ŞÜPHECİLİK	88
2.11. DENETİMDE MAKUL GÜVENCE	89

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DENETİM STANDARTLARI

3.1. DENETİM STANDARTLARI HAKKINDA GENEL BİLGİ	91
3.1.1. Denetim Standartlarının Tanımı	91
3.1.2. Denetim Standartlarının Gerekliliği	91
3.2. GENEL KABUL GÖRMÜŞ DENETİM STANDARTLARI	92
3.2.1. Genel Açıklama	92
3.2.2. Genel Standartlar	93
3.2.2.1. Mesleki Eğitim ve Yeterlilik Standardı	93
3.2.2.2. Bağımsızlık Standardı	94
3.2.2.3. Mesleki Dikkat ve Özen Standardı	95
3.2.3. Çalışma Alanı Standartları	95
3.2.3.1. Planlama ve Gözetim Standardı	96
3.2.3.2. Kanıt Toplama Standardı	96
3.2.3.3. İç Kontrolün İncelenmesi Standardı	97
3.2.4. Raporlama Standartları	98
3.2.4.1. Genel Kabul Görmüş Muhasebe İleklerine Uygunluk Standardı	98
3.2.4.2. İlekelerde Devamlılık Standardı	98
3.2.4.3. Yeterli Açıklama Standardı	99
3.2.4.4. Görüş Bildirme Standardı	99
3.3. ULUSLARARASI DENETİM STANDARTLARI	100
3.3.1. Genel Açıklama	100
3.3.2. IFAC'ın Çalışma Esasları	102
3.3.3. Uluslararası Denetim Standartlarının Yapısı	102
3.3.4. Uluslararası Denetim Standartlarının İçerikleri	103

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM DENETİM SÜRECİ

4.1. MÜŞTERİ SEÇİMİ VE İŞİN KABUL EDİLMESİ.....	115
4.1.1. Müşteri Hakkında Bilgi Toplama	115
4.1.2. Önceki Denetçi ile Görüşme	115
4.1.3. Kalite Kontrol Standartları ve Yöntemleri ile Müşteri İşletmenin Değerlendirilmesi	116
4.1.4. Denetim Teklifinin Kabul Edilmesi ve Müşteri ile Sözleşme Yapılması	116
4.2. DENETİM ÇALIŞMASININ PLANLANMASI	117
4.2.1. İşletme Hakkında Bilgi Toplama.....	117
4.2.2. Denetim Çalışmalarının Bölümlenmesi	119
4.2.3. İç Kontrol Sisteminin İncelenmesi	119
4.2.4. Önemlilik Düzeyinin Belirlenmesi	120
4.2.5. Denetim Riskinin Belirlenmesi.....	126
4.2.5.1. Denetim Riski Bileşenleri.....	127
4.2.5.1.1. Yapısal Risk	127
4.2.5.1.2. Kontrol Riski	128
4.2.5.1.3. Tespit Riski.....	128
4.2.5.2. Denetim Risk Modeli	129
4.2.6. Denetimin Amacının Belirlenmesi	130
4.2.7. Denetim Programının Hazırlanması.....	134
4.2.8. Önemli İş Süreçlerinin Belirlenmesi	139
4.2.9. Denetim Süresinin Belirlenmesi	140
4.2.10. Denetim Personelinin Görevlendirilmesi ve Gözetimi	142
4.3. DENETİM TESTLERİ	142
4.3.1. Kontrol Testleri	143
4.3.2. Maddi Doğruluk Testleri	144
4.3.2.1. İşlemlerin Maddi Doğruluk Testleri	144
4.3.2.2. Hesap Bakiyelerinin Maddi Doğruluk Testleri	145
4.3.2.3. Analitik Testler	145
4.4. DENETİM ÇALIŞMALARININ YÜRÜTÜLMESİ.....	145
4.4.1. İç Kontrol Yapısının Değerlendirilmesi	146
4.4.2. Denetim Programı Değişiklikleri	146
4.4.3. Hesap Bakiyelerinin Doğruluğunu Araştırma	147
4.5. DENETİMİN TAMAMLANMASI	147
4.5.1. Yapılan Denetim Çalışmasının Yeniden Gözden Geçirilmesi.....	147
4.5.2. Gelecekteki Olası Belirsizliklerin Değerlendirilmesi	147
4.5.3. İşletmenin Sürekliliğinin Değerlendirilmesi.....	148
4.5.4. Bilanço Tarihinden Sonraki Olayların Gözden Geçirilmesi	149
4.5.4.1. Finansal Tablolarda Düzeltme Gerektiren Olaylar	150
4.5.4.2. Finansal Tablolarda Düzeltme Gerektirmeyen Olaylar	150
4.5.5. İlişkili Taraf İşlemlerinin İncelenmesi.....	151
4.5.6. Analitik İnceleme Prosedürlerinin Uygulanması	153
4.5.7. Denetlenen İşletmeden Beyan Mektubu Alınması	153
4.5.8. Denetim Sonuçlarının Değerlendirilmesi.....	156
4.5.8.1. Kanıtların Yeterliliğinin Değerlendirilmesi.....	156

4.5.8.2. Önemlilik Düzeyinin ve Denetim Riskinin Son Değerlemesinin Yapılması	156
4.5.8.3. Hataların Düzeltmesinin İstenmesi	157
4.5.8.4. Çalışma Kâğıtlarının Gözden Geçirilmesi	157
4.5.9. Müşteriyi Bilgilendirme	157
4.5.9.1. İç Kontrol Sistemi Hakkında Bilgilendirme	158
4.5.9.2. Denetimin Uygulanışına İlişkin Bilgilendirme	158

BEŞİNCİ BÖLÜM

İÇ KONTROL VE İÇ DENETİM SİSTEMİ

5.1. İÇ KONTROL SİSTEMİ	159
5.1.1. İç Kontrol Sisteminin Tanımı	159
5.1.3. İç Kontrol Türleri	161
5.1.3.1. Muhasebe Kontrolleri	161
5.1.3.2. Yönetmelik Kontroller	162
5.1.4. İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Modelleri	162
5.1.4.1. CobiT (Control Objectives for Information Technology) Modeli	162
5.1.4.2. eSAC (Electronic System Assurance and Control) Modeli	163
5.1.4.3. SysTrust (System Trust) Modeli	163
5.1.4.4. COSO (Committee of Sponsoring Organizations) Modeli	163
5.1.5. İç Kontrol Sisteminin Unsurları	163
5.1.5.1. Örgüt Yapısı	164
5.1.5.2. Muhasebe Sistemi	164
5.1.5.2.1. Hesap Planı	164
5.1.5.2.2. Muhasebe Yönetmeliği	165
5.1.5.2.3. Bütçe Kontrolü	165
5.1.5.2.4. Maliyet Muhasebesi Sistemi	165
5.1.5.2.5. Muhasebe Belge ve Formları	166
5.1.5.3. Yeterli Nitelik ve Sayıda Personel	166
5.1.6. İç Kontrol Sisteminin Bileşenleri	166
5.1.6.1. Kontrol Çevresi	167
5.1.6.2. Risk Değerleme	169
5.1.6.3. Kontrol Eylemleri	170
5.1.6.4. Bilgi ve İletişim	172
5.1.6.5. Sistemin İzlenmesi	173
5.1.7. Etkin Bir İç Kontrol Sisteminin Temel İlkeleri	173
5.1.7.1. Görevlerin Ayırımı İlkesi	174
5.1.7.2. Kıymet Hareketinin Yetkilendirilmiş Olması İlkesi	174
5.1.7.3. Uygun Bir Belgeleme ve Muhasebe Kayıt Düzeninin Var Olması İlkesi	175
5.1.7.4. Fiziki Korunma İlkesi	175
5.1.7.5. Bağımsız Mutabakat Yapılması İlkesi	175
5.1.8. İç Kontrol Sisteminin Etkinliğini Belirleyen Faktörler	176
5.1.8.1. Roller ve Sorumlulukların Etkin Dağıtımı	176
5.1.8.2. Üst Yönetimin Duyarlılığı	176
5.1.8.3. Mesleki Yeterlilik ve Etik	177
5.1.8.4. Bulguların Önemsizliği	177
5.1.9. İç Kontrol Sisteminin Kurulmasında Dikkat Edilecek Faktörler	177
5.1.9.1. Risk Faktörü	177

5.1.9.2. Maliyet Faktörü	179
5.1.10. İç Kontrol Sisteminden Elde Edilen Bilgilerin Belgelenmesi	179
5.1.10.1. Not Alma Yöntemi	180
5.1.10.2. Akış Şemaları Yöntemi	180
5.1.10.3. Anket Yöntemi	181
5.1.11. İç Kontrol Sisteminin Avantajları	183
5.2. İÇ DENETİM SİSTEMİ.....	183
5.2.1. İç Denetimin Tanımı	183
5.2.2. İç Denetimin Amacı	184
5.2.4. İç Denetimin Özellikleri.....	187
5.2.4.1. Sorumluluk ve Hesap Verme.....	187
5.2.4.2. Vekâlet Sözleşmesi	188
5.2.4.3. Danışmanlık.....	188
5.2.4.4. Tasarruf İhtiyacı.....	188
5.2.4.5. Hatalı ve Hileli İşlemlere Karşı Korunma.....	189
5.2.5. İç Denetim Çeşitleri	189
5.2.5.1. Finansal Denetim	189
5.2.5.2. Uygunluk Denetimi	189
5.2.5.3. Performans Denetimi.....	190
5.2.5.4. Sistem Denetimi	190
5.2.5.5. Bilgi Teknolojileri Denetimi	190
5.2.6. İç Denetimin Unsurları.....	190
5.2.6.1. Bağımsız ve Tarafsız Bir Faaliyet Olması	191
5.2.6.2. Güvence ve Danışmanlık Fonksiyonu Olması	191
5.2.6.3. İşletmeyi Bir Bütün Olarak Ele Alması	192
5.2.6.4. Sistematik ve Disiplinli Bir Yaklaşım Olması	192
5.2.7. İç Denetimin İlkeleri.....	192
5.2.7.1. Görevlerin Ayrımı İlkesi	192
5.2.7.2. Kıymet Hareketlerinin Yetkilendirilmiş Olması İlkesi	192
5.2.7.3. Uygun Belgeleme ve Muhasebe Kayıt Düzeninin Var Olması İlkesi	193
5.2.7.4. Varlıkların ve Muhasebe Kayıtlarının Fiziki Korunması İlkesi	193
5.2.7.5. Bağımsız Mutabakatların Yapılması İlkesi	193
5.2.8. İç Denetim Standartları	193
5.2.9. İç Denetimde Etik Kurallar.....	213
5.2.10. İç Denetim ve Bağımsız Denetim İlişkisi	215
5.2.11. İç Denetim Yaklaşımları	215
5.2.11.1. Proaktif İç Denetim Anlayışı	216
5.2.11.2. Risk Odaklı İç Denetim Anlayışı	216
5.2.11.3. Müşteri Odaklı İç Denetim Anlayışı	217
5.2.12. İç Denetimde Raporlama	218
5.2.12.1. Raporlama Hedefleri ve Rapor Özellikleri	219
5.2.12.2. Üçer Aylık Raporlar ve Nihai Rapor	220
5.2.12.3. Raporlama Yapılacak Taraflar	221
5.2.12.4. Raporlama Sonrası Takip.....	221
5.3. İÇ KONTROL VE İÇ DENETİMİN KARŞILAŞTIRILMASI.....	222
5.3.1. Amaçları Bakımından Karşılaştırma.....	222
5.3.2. Özellikleri Bakımından Karşılaştırma	222

5.3.3. Rollerini Bakımından Karşılaştırma.....	223
--	-----

ALTINCI BÖLÜM

MUHASEBEDE HATA VE HİLE

6.1. MUHASEBE HATALARI.....	225
6.1.1. Muhasebe Hatasının Tanımı.....	225
6.1.2. Muhasebe Hatalarının Yapılma Nedenleri.....	226
6.1.2.1. Bilgisizlik ve Tecrübesizlik.....	226
6.1.2.2. İhmal ve Dikkatsizlik.....	227
6.1.3. Muhasebe Hatalarının Sınıflandırılması.....	227
6.1.3.1. İçeriği Bakımından Muhasebe Hataları.....	228
6.1.3.1.1. Nitel Muhasebe Hataları.....	228
6.1.3.1.2. Nicel Muhasebe Hataları.....	228
6.1.3.2. Sonuçları Bakımından Muhasebe Hataları.....	228
6.1.3.2.1. Önemsiz Muhasebe Hataları.....	228
6.1.3.2.2. Önemli Muhasebe Hataları.....	229
6.1.3.3. Etkileri Bakımından Muhasebe Hataları.....	229
6.1.3.3.1. Bilanço Etkileyen Muhasebe Hataları.....	229
6.1.3.3.2. Gelir Tablosunu Etkileyen Muhasebe Hataları.....	229
6.1.3.3.3. Bilanço ve Gelir Tablosunu Etkileyen Muhasebe Hataları.....	230
6.1.4. Muhasebe Hatalarının Çeşitleri.....	230
6.1.4.1. Yevmiye Defterinde Yapılan Hatalar.....	230
6.1.4.1.1. Unutma.....	230
6.1.4.1.2. Kaydedilmemesi Gereken İşlemlerin Kaydedilmesi.....	231
6.1.4.1.3. Dönem Kaydırma Hataları.....	231
6.1.4.1.4. Mükerrer Kaydetme.....	231
6.1.4.1.5. Yanlış Hesaba Kaydetme.....	232
6.1.4.1.6. Yanlış Tutarı Kaydetme.....	232
6.1.4.1.7. Hesabın Borç ve Alacak Tarafını Ters Kaydetme.....	233
6.1.4.2. Diğer Defter ve Tablolarda Yapılan Hatalar.....	233
6.1.4.2.1. Hesaplama Hataları.....	233
6.1.4.2.2. Matematik Hataları.....	233
6.1.4.2.3. Devir Hataları.....	234
6.1.4.3. Finansal Tablolarda Yapılan Hatalar.....	234
6.1.4.3.1. Finansal Tablo Kalemlerinin Değiştirilmesi.....	234
6.1.4.3.2. Finansal Tablolarda Açıklık İkesinin Olmaması.....	234
6.2. MUHASEBE HİLELERİ.....	235
6.2.1. Muhasebe Hilesinin Tanımı.....	235
6.2.2. Hile Riski Faktörleri.....	237
6.2.2.1. Fırsatlar.....	238
6.2.2.2. Baskılar.....	238
6.2.2.3. Haklı Gösterme.....	238
6.2.3. Hilenin Oluşum Süreci.....	238
6.2.4. Muhasebe Hilelerinin Sınıflandırılması.....	240
6.2.4.1. İşletme Yönetimi Tarafından Yapılan Hileler.....	240
6.2.4.1.1. Genel Olarak Yönetim Hileleri.....	240
6.2.4.1.2. İşletme Yönetim Tarafından Yapılan Hilelerin Belirtileri.....	241
6.2.4.1.3. Yönetim Hilelerinin Önlenmesi.....	243

6.2.4.2. İşletme Çalışanları Tarafından Yapılan Hileler	243
6.2.4.2.1. Genel Olarak Çalışan Hileleri	243
6.2.4.2.2. İşletme Çalışanlarının Hile Yapma Nedenleri	244
6.2.5. Muhasebe Hilelerinin Çeşitleri	245
6.2.5.1. Uydurma Hesaplar Açılması	245
6.2.5.2. Kasti Hatalar	245
6.2.5.3. Kayıt Dışı İşlemler	246
6.2.5.4. Belge Sahtekarlığı	246
6.2.5.5. İşlemden Önce veya Sonra Kayıt	246
6.2.5.6. Bilançonun Maskelenmesi	247
6.2.6. Hile Yapanların Karakteristik Özellikleri	247
6.2.7. Hata ve Hile Arasındaki Fark	250
6.2.8. Muhasebe Hilesi Örnekleri	251
6.2.9. Dünyada Ortaya Çıkan Önemli Muhasebe Hileleri	253
6.2.9.1. Enron Vakası	254
6.2.9.2. Parmalat Vakası	255
6.2.9.3. Worldcom Vakası	255
6.2.9.4. Xerox Vakası	255
6.2.9.5. Waste Management Vakası	255
6.2.9.6. Sunbeam Vakası	255
6.2.9.7. Cendant Vakası	256

YEDİNCİ BÖLÜM DENETİM KANITLARI

7.1. DENETİM KANITI.....	257
7.2. DENETİMDE KANIT TOPLAMA.....	257
7.3. DENETİM KANITLARININ SINIFLANDIRILMASI	258
7.3.1. İç Kanıtlar/Dış Kanıtlar	258
7.3.2. Esas Kanıtlar/Destekleyici Kanıtlar	258
7.3.3. Sabit Kanıtlar/Değiştirilebilir Kanıtlar	258
7.4. DENETİM KANITLARININ YETERLİLİĞİ.....	259
7.4.1. Önemlilik unsuru	259
7.4.2. Risk unsuru	260
7.4.3. Kanıtın Türü ve Güvenilirliği	260
7.4.4. Maliyet unsuru	261
7.4.5. Ana Kütlenin Büyüklüğü ve Özelliği	262
7.5. DENETİM KANITLARININ GÜVENİLİRLİĞİ	262
7.5.1. Kanıtın İlgili Olması	262
7.5.2. Kanıtın Kaynağı	262
7.5.3. Kanıtın Elde Edildiği Zaman	263
7.5.4. Kanıtın Objektifliği	263
7.6. DENETİM KANITI TÜRLERİ.....	264
7.6.1. Fiziksel Kanıtlar	264

7.6.2. Doğrulama Kanıtları	264
7.6.3. Belgelerden Elde Edilen Kanıtlar	265
7.6.4. Gözlem Sonucu Elde Edilen Kanıtlar	265
7.6.5. Soruşturmalar Sonucu Elde Edilen Kanıtlar	265
7.6.6. Matematiksel Kanıtlar	266
7.6.7. Analitik Kanıtlar	266
7.6.8. Bilimsel Mütalaaya Dayanan Kanıtlar	266
7.6.9. Elektronik Kanıtlar	266

SEKİZİNCİ BÖLÜM DENETİM TEKNİKLERİ

8.1. GENEL AÇIKLAMA	269
8.2. DENETİM TEKNİKLERİNİN AMACI VE KAPSAMI.....	270
8.3. TEMEL DENETİM TEKNİKLERİ.....	270
8.3.1. Fiziki İnceleme Tekniği	270
8.3.2. Gözlem Tekniği	271
8.3.3. Doğrulama Tekniği	271
8.3.3.1. Olumlu Doğrulama	272
8.3.3.2. Olumsuz Doğrulama	273
8.3.3.3. Boş Bakiyeli Doğrulama	274
8.3.4. Soruşturma Tekniği	275
8.3.5. Kayıt Sistemini Yeniden İnceleme Tekniği	276
8.3.6. Yeniden Hesaplama Tekniği	276
8.3.7. Belge İnceleme Tekniği	277
8.3.8. Göz Atma Tekniği	278
8.3.9. Analitik İnceleme Tekniği	278
8.3.10. Derinlemesine Araştırma Tekniği	280
8.3.11. İlgili Hesaplar Arasında İlişki Kurma Tekniği	281
8.4. BAZI ALANLARDA UYGULANMASI GEREKEN EK DENETİM İŞLEMLERİ.....	282
8.4.1. Envanter Çalışmalarında Hazır Bulunmak	282
8.4.2. Hukuki Anlaşmazlıkların ve Davaların Tekrar İncelenmesi	283
8.4.3. Uzun Vadeli Mali Yatırımların Değerlemesi ve Açıklanması	283
8.4.4. Bölümlere Göre Raporlama	283

DOKUZUNCU BÖLÜM ANALİTİK İNCELEME PROSEDÜRLERİ

9.1. GENEL AÇIKLAMA	285
9.2. ANALİTİK İNCELEME PROSEDÜRLERİNİN AMAÇLARI	286
9.3. ANALİTİK İNCELEME PROSEDÜRLERİNİN TÜRLERİ	286
9.3.1. İşletme Verileri ile Önceki Yıllara Ait Benzer Verilerin Karşılaştırılması	287
9.3.2. İşletme Verileri ile İşletme Tarafından Belirlenmiş Bütçe ve Tahminlerin Karşılaştırılması	288

9.3.3. İşletme Verileri ile Denetçi Tarafından Belirlenmiş Beklenen Sonuçların Karşılaştırılması	288
9.3.4. İşletme Verileri ile Sektör Verilerinin Karşılaştırılması	288
9.3.5. İşletme Verileri ile Finansal Olmayan Verilerin Ortaya Koyduğu Beklenen Sonuçların Karşılaştırılması	289
9.4. ANALİTİK İNCELEME TEKNİKLERİ.....	289
9.4.1. Karşılaştırmalı Tablolar Analizi (Yatay Analiz)	289
9.4.2. Yüzde Yöntemi ile Analiz (Dikey Analiz)	290
9.4.3. Eğilim Yüzdeleri Yöntemi ile Analiz (Trend Analizi)	291
9.4.4. Oran Analizi (Rasyo Analizi)	292
9.4.4.1. Likidite Oranları	292
9.4.4.1.1. Cari Oran.....	293
9.4.4.1.2. Likidite Oran (Asit-Test Oranı)	293
9.4.4.1.3. Nakit Oranı	294
9.4.4.2. Mali Yapı Oranları	294
9.4.4.2.1. Borçların Özsermayeye Oranı	295
9.4.4.2.2. Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların Özsermayeye Oranı	295
9.4.4.2.3. Özsermaye Oranı.....	295
9.4.4.2.4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynakların Toplam Kaynaklara Oranı	296
9.4.4.3. Faaliyet Oranları	296
9.4.4.3.1. Stok Devir Hızı Oranı	296
9.4.4.3.2. Alacak Devir Hızı Oranı.....	297
9.4.4.3.3. Dönen Varlıklar Devir Hızı Oranı	297
9.4.4.4. Kârlılık Oranları	298
9.4.4.4.1. Brüt Kâr Oranı	298
9.4.4.4.2. Faaliyet Kârı Oranı	298
9.4.4.4.3. Net Kâr Oranı	298
9.4.4.5. Büyüme Oranları	299
9.4.4.5.1. Satışlarda Artış Oranı.....	299
9.4.4.5.2. Dönem Kârında Artış Oranı	299
9.4.4.5.3. Özsermayede Artış Oranı	299
9.4.4.5.4. Varlıklarda Artış Oranı.....	300
9.4.4.6. Ussallık Testleri	300
9.5. ANALİTİK İNCELEME PROSEDÜRLERİNİN UYGULANMA ZAMANI	301
9.5.1. Denetimin Planlanması Aşamasında Uygulanması	301
9.5.2. Kanıt Toplama Aşamasında Kullanılması	302
9.5.3. Denetimin Tamamlanması ve Raporlama Aşamasında Kullanılması	302
9.6. ANALİTİK İNCELEME PROSEDÜRLERİNİN UYGULANMA AŞAMALARI.....	302
9.6.1. Hedefin Oluşturulması Aşaması.....	302
9.6.2. Kullanılacak Analitik İnceleme Prosedürlerinin Belirlenmesi Aşaması	303
9.6.3. Uygun Verinin Kullanılması Aşaması	303
9.6.4. Karar Verme Kuralının Belirlenmesi Aşaması	304
9.6.5. Hesaplamanın Yapılması Aşaması	304
9.6.6. Sonuçların Analiz Edilmesi Aşaması.....	305
9.6.7. Kararın Verilmesi Aşaması.....	305

ONUNCU BÖLÜM DENETİMDE ÖRNEKLEME

10.1. GENEL AÇIKLAMA	307
10.2. KANIT SEÇİMİNDE KULLANILACAK YÖNTEMLER.....	307
10.2.1. Bütün Kalemlerin Seçimi (Tam Denetim).....	307
10.2.2. Özellikli Kalemlerin Seçimi.....	308
10.2.3. Denetimde Örneklemeye	308
10.3. DENETİMDE ÖRNEKLEME ÇEŞİTLERİ.....	309
10.3.1. İstatistik Olmayan Örneklemeye (İradi Örneklemeye)	309
10.3.2. İstatistik Örneklemeye.....	310
10.4. İSTATİSTİKİ ÖRNEK SEÇME TEKNİKLERİ.....	311
10.4.1. Basit Tesadüfi Seçim Teknikleri	311
10.4.1.1. Kura ile Seçim Tekniği	311
10.4.1.2. Tesadüfi Sayılar Tablosu Yardımı ile Seçim Tekniği.....	311
10.4.1.3. Tesadüfi Harfler Tablosu Yardımı ile Seçim Tekniği	312
10.4.2. Sistematik Seçim Tekniği	312
10.4.3. Özel Seçim Teknikleri	312
10.4.3.1. Tabakalara (Zümrelere) Göre Seçim	313
10.4.3.2. Kümelere Göre Seçim	313
10.4.3.3. Kademeli Seçim	314
10.5. MUHASEBE DENETİMİNDE KULLANILAN İSTATİSTİKİ ÖRNEKLEME YÖNTEMLERİ.....	315
10.5.1. Niteliklere Göre Örneklemeye Yöntemleri	315
10.5.1.1. Kabul Örneklemesi	316
10.5.1.2. Keşif Örneklemesi	316
10.5.1.3. Niteliklere Göre Tahmin Örneklemesi	317
10.5.2. Niceliklere Göre Örneklemeye Yöntemleri.....	317
10.5.2.1. Niceliklere Göre Tahmin Örneklemesi	317
10.5.2.2. Parasal Birim Örneklemesi.....	318
10.6. İSTATİSTİKİ ÖRNEKLEME YÖNTEMLERİNİN GENEL DEĞERLEMESİ	319

ONBİRİNCİ BÖLÜM DENETİM YÖNTEMLERİ

11.1. ŞEKLİ DENETİM-MADDİ DENETİM.....	321
11.2. İLERİYE DOĞRU DENETİM-GERİYE DOĞRU DENETİM.....	322
11.3. DOĞRUDAN DENETİM-DOLAYLI DENETİM	323
11.4. TÜMÜYLE DENETİM-ÖRNEKLEME YOLUYLA DENETİM.....	323

ONİKİNCİ BÖLÜM DENETİMDE ÇALIŞMA KÂĞITLARI

12.1. ÇALIŞMA KÂĞITLARININ TANIMI	325
12.2. ÇALIŞMA KÂĞITLARININ ÖZELLİKLERİ	325
12.3. ÇALIŞMA KÂĞITLARININ YARARLARI	326
12.3.1. Denetim Çalışmalarının Yürütülmesine Yardımcı Olur	326
12.3.2. Denetim Raporunun Hazırlanmasına Esas Olur	326
12.3.3. Denetim Görüşünün Oluşmasına Yardımcı Olur	327
12.3.4. İç Kontrol Sisteminin Değerlemesine Yardımcı Olur	327
12.3.5. Davalarda Savunma Aracı Olur	328
12.3.6. Gelecek Dönemlerdeki Denetim Çalışmalarında Yardımcı Olur	328
12.4. ÇALIŞMA KÂĞITLARININ TÜRLERİ	328
12.4.1. Denetim Planı ve Programı	328
12.4.2. Denetim Raporu ve Finansal Tablo Taslakları	329
12.4.3. Çalışma Mizanı	329
12.4.3.1. Bir Bölümlü Mizan	330
12.4.3.2. İki Bölümlü Mizan	331
12.4.3.3. Dört Bölümlü Mizan	332
12.4.3.4. Çok Bölümlü Mizan	334
12.4.3.5. Çalışma Mizanların Genel Değerlemesi	334
12.4.4. Düzeltme Kayıtlarının Yapıldığı Çalışma Kâğıtları	334
12.4.5. Listeler	335
12.4.6. Hesap Analiz Cetveli	335
12.4.7. Denetim Notları	336
12.4.8. Hesaplamalarla İlgili Çalışma Kâğıtları	336
12.4.9. Tutanak Özetleri, Sözleşmeler ve Diğer Belgeler	337
12.4.10. Denetlenen İşletmenin Yazılı Beyanları	338
12.5. ÇALIŞMA KÂĞITLARININ DÜZENLENMESİ	338
12.5.1. Çalışma Kâğıtlarının Düzenlenme İlkeleri	338
12.5.2. Çalışma Kâğıtlarında Kullanılan Denetim İşaretleri	339
12.5.3. Çalışma Kâğıtlarının İndekslenmesi	340
12.6. ÇALIŞMA KÂĞITLARININ DOSYALANMASI	341
12.6.1. Sürekli Dosya	341
12.6.2. Cari Dosya	342
12.7. ÇALIŞMA KÂĞITLARININ MÜLKİYETİ VE GİZLİLİĞİ	343
12.7.1. Çalışma Kâğıtlarının Mülkiyeti	343
12.7.2. Çalışma Kâğıtlarının Gizliliği	343

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM DENETİM RAPORLARI

13.1. DENETİM RAPORUNUN TANIMI	345
---	------------

13.2. DENETİM RAPORUNUN ÖNEMİ	345
13.3. RAPORLAMA STANDARTLARI	346
13.3.1. Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerine Uygunluk Standardı	346
13.3.2. Tutarlılık Standardı	347
13.3.3. Tam Açıklama Standardı	347
13.3.4. Görüş Bildirme Standardı	348
13.4. DENETİM RAPORUNUN ŞEKLİ.....	348
13.4.1. Başlık ve Adres Bölümü	349
13.4.2. Kapsam Bölümü	349
13.4.3. Görüş Bölümü	349
13.4.4. İmza ve Tarih Bölümü	350
13.5. DENETİM RAPORUNDA GÖRÜŞ BİLDİRME.....	350
13.5.1. Olumlu Görüş Bildirme	350
13.5.2. Şartlı Görüş Bildirme	351
13.5.3. Olumsuz Görüş Bildirme	353
13.5.4. Görüş Bildirmekten Kaçınma	355
13.6. SAPMA DERECELERİ VE DENETİM GÖRÜŞÜ İLİŞKİSİ	357
13.7. KAPSAMINA GÖRE DENETİM RAPORLARI.....	358
13.7.1. Kısa Şekilli Denetim Raporları	358
13.7.2. Uzun Denetim Raporları.....	358
13.8. RAPOR YAZMA İLKELERİ.....	359

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM DENETİM ALANLARI İTİBARIYLA DENETİM PROSEDÜRLERİ

14.1. FİNANSAL TABLO YAKLAŞIMI	361
14.1.1. Kasa Hesabının Denetimi	361
14.1.1.1. Genel Açıklama	361
14.1.1.2. Denetim Hedefleri	362
14.1.1.3. Denetim Prosedürleri.....	363
14.1.2. Bankalar Hesabının Denetimi	364
14.1.2.1. Genel Açıklama	364
14.1.2.2. Denetim Hedefleri.....	364
14.1.2.3. Denetim Prosedürleri.....	365
14.1.3. Menkul Kıymetler Hesabının Denetimi.....	365
14.1.3.1. Genel Açıklama	365
14.1.3.2. Denetim Hedefleri.....	366
14.1.3.3. Denetim Prosedürleri.....	367
14.1.4. Alıcılar Hesabının Denetimi.....	367
14.1.4.1. Genel Açıklama	367
14.1.4.2. Denetim Hedefleri.....	368
14.1.4.3. Denetim Prosedürleri.....	368

14.1.5. Stoklar Hesabının Denetimi	369
14.1.5.1. Genel Açıklama	369
14.1.5.2. Denetim Hedefleri	371
14.1.5.3. Denetim Prosedürleri	372
14.1.6. Maddi Duran Varlıklar Hesabının Denetimi	373
14.1.6.1. Genel Açıklama	373
14.1.6.2. Denetim Hedefleri	374
14.1.6.3. Denetim Prosedürleri	375
14.1.7. Banka Kredileri Hesabının Denetimi	375
14.1.7.1. Genel Açıklama	375
14.1.7.2. Denetim Hedefleri	376
14.1.7.3. Denetim Prosedürleri	377
14.1.8. Satıcılar Hesabının Denetimi	377
14.1.8.1. Genel Açıklama	377
14.1.8.2. Denetim Hedefleri	378
14.1.8.3. Denetim Prosedürleri	378
14.1.9. Özkaynaklar Hesabının Denetimi	379
14.1.9.1. Genel Açıklama	379
14.1.9.2. Denetim Hedefleri	380
14.1.9.3. Denetim Prosedürleri	380
14.2. DÖNGÜ YAKLAŞIMI	380

ONBEŞİNCİ BÖLÜM TÜRKİYE'DE DENETİM

15.1. TÜRKİYE'DE DENETİMİN GELİŞİMİ	383
15.2. TÜRKİYE'DE SEKTÖRLER İTİBARIYLA DENETİM	385
15.2.1. Sermaye Piyasasında Denetim	385
15.2.2. Bankacılık Sektöründe Denetim	385
15.2.3. Sigortacılık Sektöründe Denetim	386
15.2.4. Enerji Sektöründe Denetim	387
15.2.5. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu	387
15.3. TÜRK TİCARET KANUNU'NDA DENETİM	389
15.3.1. Genel Açıklama	389
15.3.2. İç Denetim ve Riskin Erken Teşhisi Komitesi	390
15.3.2.1. İç Denetim	390
15.3.2.2. Riskin Erken Teşhis Komitesi	391
15.3.3. Bağımsız Denetim	392
15.3.3.1. Denetimin Tanımı	392
15.3.3.2. Denetimin Kapsamı	393
15.3.3.2.1. Genel Açıklama	393
15.3.3.2.2. Finansal Tabloların Denetimi	394
15.3.3.2.3. Yıllık Faaliyet Raporunun Denetimi	395
15.3.3.3. Denetim Türleri	396
15.3.3.3.1. Bağımsız Denetim	396
15.3.3.3.2. Özel Denetim	396

15.3.3.4. Denetçi Olabilecekler	398
15.3.3.4.1. Bağımsız Denetçi	398
15.3.3.4.2. Özel Denetçi	398
15.3.3.5. Denetçi Olamayacaklar	399
15.3.3.6. Denetçinin Atanması	400
15.3.3.6.1. Bağımsız Denetçinin Atanması	400
15.3.3.6.1.1. Denetçinin Genel Kurul Tarafından Atanması	400
15.3.3.6.1.2. Denetçinin Yönetim Kurulu Tarafından Atanması	401
15.3.3.6.1.3. Denetçinin Mahkeme Tarafından Atanması	401
15.3.3.6.2. Özel Denetçinin Atanması	402
15.3.3.7. Denetçinin Görevden Ayrılması	403
15.3.3.7.1. Denetçinin Görevden Alınması	403
15.3.3.7.2. Denetçinin Sözleşmeyi Feshi	404
15.3.3.8. Denetçinin Rotasyonu	405
15.3.3.9. Denetçinin Bilgi İsteme Hakkı ve Denetlenenlerin İbraz Yükümlülüğü	405
15.3.3.10. Denetçi Görüşleri	406
15.3.3.10.1. Olumlu Görüş	406
15.3.3.10.2. Sınırlandırılmış Olumlu Görüş	407
15.3.3.10.3. Olumsuz Görüş	407
15.3.3.10.4. Görüş Vermekten Kaçınma	408
15.3.3.11. Denetim Raporları	409
15.3.3.11.1. Bağımsız Denetim Raporu	409
15.3.3.11.1.1. Şirketin Finansal Tablolarına İlişkin Denetim Raporu	410
15.3.3.11.1.2. Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyetlerine İlişkin Denetim Raporu	411
15.3.3.11.1.3. Riskin Erken Teşhisi ve Yönetimi Sistemine ve Komitesine İlişkin Denetim Raporu	411
15.3.3.11.2. Özel Denetim Raporu	412
15.3.3.12. İşletme ile Denetçi Arasında Görüş Ayrılığı	412
15.3.3.13. Denetçinin Yükümlülükleri	413
15.3.3.13.1. Sır Saklama Yükümlülüğü	413
15.3.3.13.2. Denetim Hizmetinin Kusursuz Yerine Getirilmesi Yükümlülüğü	414
15.3.3.14. Denetçinin Sorumlulukları	415
15.3.3.14.1. Sır Saklama Yükümlülüğünün İhlali	415
15.3.3.14.1.1. Hukuki Sorumluluk	415
15.3.3.14.1.2. Cezai Sorumluluk	416
15.3.3.14.2. Denetim Hizmetinin Kusursuz Yerine Getirilmesi Yükümlülüğünün İhlali	416
15.3.3.15. Denetçinin İbrası	417
Kaynakça	419
Kavram Dizini	429

Şekiller Listesi

Şekil 1-	Muhasebenin Fonksiyonları	34
Şekil 2-	Muhasebede Bilgi Kullanıcıları	37
Şekil 3-	Denetim Fonksiyonu	48
Şekil 4-	Denetim ve Muhasebe Arasındaki İlişki	60
Şekil 5-	Yönetimin Savları-Denetimin Hedefleri İlişkisi	76
Şekil 6-	Önemlilik Düzeyi-Kanıt İlişkisi	122
Şekil 7-	Denetim Süreci Zaman Planı Örneği	141
Şekil 8-	İç Kontrol Sisteminin Bileşenleri	167
Şekil 9-	Akış Şeması Sembolleri	181
Şekil 10-	İç Kontrol Sistemi Anket Formu Örneği	182
Şekil 11-	Hile Üçgeni	238
Şekil 12-	Olumlu Doğrulama Mektubu Örneği	273
Şekil 13-	Olumsuz Doğrulama Mektubu Örneği	274
Şekil 14-	Boş Bakiyeli Doğrulama Mektubu Örneği	275
Şekil 15-	İleriye Doğru Denetim	322
Şekil 16-	Geriye Doğru Denetim	322
Şekil 17-	Bir Bölümlü Mizan Örneği	330
Şekil 18-	İki Bölümlü Mizan Örneği	332
Şekil 19-	Dört Bölümlü Mizan Örneği	333
Şekil 20-	Kasa Hesabı Çalışma Kâğıdı Örneği	337
Şekil 21-	Denetim İşaretleri Örnekleri	339
Şekil 22-	Çalışma Kâğıdı İndeks Örnekleri	340
Şekil 23-	Olumlu Görüş İçeren Rapor Formu	351
Şekil 24-	Şartlı Görüş İçeren Rapor Formu	353
Şekil 25-	Olumsuz Görüş İçeren Rapor Formu	355
Şekil 26-	Görüş Bildirmekten Kaçınma Durumunda Rapor Formu	356
Şekil 27-	Sapma Derecesi ile Denetçi Görüşü Arasındaki İlişki	357
Şekil 28-	Nakit Döngüsü	382

Kısaltmalar

AAA	: Amerikan Muhasebe Birliđi
AB	: Avrupa Birliđi
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ACFE	: Diplomalı Hile Araştırmacıları Birliđi
age	: Adı Geçen Eser
AICPA	: Amerikan Diplomalı Kamu Muhasebecileri Enstitüsü
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
FEI	: Finans Yöneticileri Enstitüsü
FIFO	: İlk Giren İlk Çıkar
IAASB	: Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu
IAPC	: Uluslararası Denetim Uygulama Komitesi
IFAC	: Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu
IIA	: Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü
IMA	: Yönetim Muhasebecileri Enstitüsü
ISA	: Uluslararası Denetim Standartları
KDV	: Katma Deđer Vergisi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
LIFO	: Son Giren İlk Çıkar
md.	: Madde
MÖ	: Milattan Önce
s.	: Sayfa
SAS	: Denetim Standartları Açıklamaları
SEC	: ABD Sermaye Piyasası Kurulu
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
IFRS	: Türkiye Finansal Raporlama Standartları

THP	: Tekdüzen Hesap Planı
TL	: Türk Lirası
TMS	: Türkiye Muhasebe Standardı
TMSK	: Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
UDS	: Uluslararası Denetim Standartları
UEC	: Avrupa Muhasebe Uzmanları Birliđi
USD	: Amerika Birleşik Devletleri Doları
US GAAS	: Amerikan Genel Kabul Görmüş Denetim Standartları
vb	: Ve Benzeri
vd	: Ve Diğerleri
VUK	: Vergi Usul Kanunu
yy	: Yayıncı Yok